

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת לך לך תשפ"ב

- ב מה יעשה אדם שנפשו חשקה לנשות חסד _____
- ב יסורים של אהבה _____
- ב גן חיות בנפש האדם _____
- ג חיזוק בלימוד הפשט ופרד"ס שבפשט _____
- ד מושגים בספר דרך ה' _____
- ד הסכם יששכר וזבולון _____
- ד זמן השידוכים לבחור ואם אפשר להתעכב _____
- ה ספרים בסגנון פילוסופי קבלי _____
- ה תשוקה לא מבוררת _____
- י עצה למחשבות טורדות ובלבול הדעת _____
- י לימוד תורה ובירור הנפש _____
- יא מידות וכח מדמה _____
- יא סדרת 'דע את' וארבעת היסודות _____
- יא הדרכה לבחור שמתקשה בלימוד התורה _____
- יב חששות בשידוכים וקביעת תאריך החתונה _____
- יב יחס לחלומות _____
- יג חיבור עשיו וישמעאל באמריקא ועליה לא"י _____
- יג שאלות בדרכי עבודה וחסידות _____
- יד איך קובעים מיהו צדיק _____
- יד מניעת הריון ושימוש באפיידורל _____
- טו שאלות בקבלה _____
- זי טיפול בטראומה _____
- זי נח הדמיון _____
- יח שאלות בפרשת נח _____
- יח הדרכה בלימוד הקבלה _____
- כ הדרכה לבחור בתורה ובעבודת השם _____
- כד חומר לימוד בנושא אימון וכישורי חיים _____
- כד בעש"ט עם פירוש בלבכי _____
- כד מהות הלב ושבעים כוחות הנפש _____
- כה האם להתחסן כדרישת מקום העבודה _____
- כה לב טהור ויצר הרע _____
- כו סדר בלימוד התורה ובעבודת הנפש _____

מה יעשה אדם שנפשו חשקה לעשות חסד

לכבוד הרב,

אדם שנפשו חשקה לעשות חסד, כיצד ראוי לנהוג, במה להתעסק, מתי, וכמה.

תודה רבה.

תשובה:

ככלל יש לדעת שפעמים הרבה נראה לבני אדם ש"חסד" עניינו לעסוק בעניינים גדולים, בארגון גדול, "עירוני", "ארצי", "עולמי". אולם צריך לדעת שפעמים לא מועטות בארגונים אלו יש הרבה חלק בלתי נקי, וד"ל, ועוד בעיות לרוב.

ולכך מי שנפשו חשקה לעשות חסד, ראשית עליו לברר בתוך נפשו להיכן נוטה, והיינו במה הוא מיוחד או יתר על כן יחודי, בכלל, ובפרט בענין החסד. ולאחר שבירר זאת, עליו להתפלל לקב"ה שיזמן לו את חלקו הראוי לו בחסד. כי כמו שיש לכל אחד חלק פרטי בתורה, כן יש לכל אחד חלק פרטי בחסד. ואם האדם אינו זך ואינו זוכה, אזי עוסק בחסד שאינו חלקו. ולכך נצרך לברר מהו חלקו, ולהתפלל על כך.

ובין כך עד ששייג חלקו, ראוי שעיקר החסד יהיה ראשית כאשר פונים אליו, יעשה הדבר בצנעא והתמסרות. ומלבד כך כפי מדרגת אמונתו כן יפנה לאחרים להציע עזרתו, אולם עדיף להמתין מתוך תפלה ואמונה שהשי"ת יזמין לו את חלקו הראוי לו.

ולעולם יברר בנפשו מהי הסיבה שעושה חסד, רצון להיטיב, אהבת הזולת, אהבת ה', ורצון לעשות רצונות. ולחילופין, כבוד, סיפוק עצמי, שליטה, ריקנות פנימית שמחפש איך למלאה, הן זמן ריק והן נפש ריקנית.

ונצרך לאזן זאת עם תלמוד תורה, שיהא "שקוע" בלימוד, ובנוסף יעשה חסד. ולא שעל ידי החסד יוצא משקיעות בלימוד, כי נצרך חיבור פנימי אמיתי יחדיו לשלשה עמודים - תורה, תפלה, וחסד.

יסורים של אהבה

לגבי יסורים של אהבה, מה שאחד שאל האם זה שייך גם לאדם רגיל ולא רק לאדם שאין לו חטא, והרב ענה מה שענה, מה שמבואר במסכת ברכות שרק אם לא מצא חטא יתלה בייסורים של אהבה, האמנם?

תשובה:

כבר כתב רש"י שם, וז"ל, פשפש ולא מצא - לא מצא עבירה בידו שבשבילה ראויים יסורים הללו לבא. ועיין ספר אפריון (וילך) וז"ל, פשפש ולא מצא, עבירה כזו מעין היסורים. ולפ"ז ברור שמיידי אף באדם שיש בו חטא.

גן חיות בנפש האדם

האם זה נכון מה שאולי אומרים בשם בעלי מוסר שיש באדם טבעים שפלים של גן החיות שלם?

תשובה:

כן, זהו בשם ר' ירוחם. והעומק, כי האדם "עולם קטן", כדברי חז"ל. ולכך יש בו הכל, את כל הטוב, ואת כל הרע.

חיזוק בלימוד הפשט ופרד"ס שבפשט

לכבוד מו"ר שליט"א.

א. אני זקוק לחיזוק בלימוד הפשט [ליבי יותר מידי נמשך לעומקים שאין בהם 'מעשה', ואני יודע] מההשקפה שקיבלתי [מהרב] שלצערי זה נובע מחמת משיכה לאור מקיף ודמיונות ופחות קבלת עול. וכן מחמת שיסוד העפר שבי חלש מאד]. ובכדי להתחזק בדבר, עמלתי קצת לברר את הענין של לימוד הפשט, ויצא לי כמה מחשבות שאני משתוקק לדעת האם הם נכונות.

ראשית, התבוננתי שהמילה 'פשט' יש בה ג' משמעויות: א. פשוט- היפך מורכב. ב. 'הפשטה'- היפך הלבשה. ג. דבר שהולך ומתפשט, ולא נעצר במקומו.

לאחמ"כ חשבתי להגדיר לפ"ז מה המהות של חלקי הפרד"ס שבתוך הפשט. וכך יצא לי בס"ד: הסוד שבפשט- רצון ה' הפשוט.

הרמז שבפשט- האופן שבו רצון ה' כתוב בתורה באופן של 'רמז', ובו הרבה מחלוקות, אפשרויות ואופנים. הדרש שבפשט- האדם 'דורש' להבין את ההלכה, להפשיט את הרמז מהסוד, דהיינו, להבין מה רצון ה' וההלכה למעשה. הפשט שבפשט- ההלכה למעשה, שבה אורו של ה' מתפשט לעולם העשיה.

ולפ"ז יצא לי סדר עבודה בלימוד הפשט המקביל לפרד"ס שבפשט, ולג' הבחינות הנ"ל שבמילה 'פשט'.

א. סוד-האדם מכיר בכך שכשהוא עוסק בפשט הוא עוסק לגלות את רצונו הפשוט- היפך מורכב.

ב. רמז, דרש- לאחמ"כ הוא דורש 'להפשיט' את המורכבות שברמז- להגיע לרצון ה' הפשוט'.

ג. פשט- לאחמ"כ כשמגיע להלכה למעשה משתדל לקיים ואז הוא זוכה שאורו ית' הגנוז 'יתפשט' לעולם העשיה ויתגלה כאן.

האם הדברים מדויקים, והאם מומלץ לילך בסדר הזה עם כוונות אלו, כאשר באים לילמוד את הפשט שבתורה?

ב. האם יש עוד עצות שאוכל להשתמש בהם, בכדי יותר ללמוד פשט. [חוץ מהעבודה הכללית להתאזן עם יותר אור פנימי ויסוד העפר].

ג. עוד חשקה נפשי לדעת, היכן המיקום של הסדרה 'בילבביפדיה' בעבודה ובמחשבה, מתוך כל הפרד"ס שבפרד"ס.

תודה רבה על המעיינות שאני מגלה בתוכי, בזכות ההדרכות הישירות ודרך הלימוד שקיבלתי מהרב. ובתקווה שאהיה כלי ראוי.

תשובה:

א. כידוע דברי הגר"א, שהתורה נחלקת לפרד"ס כנודע. ובדקות נחלק רק לשנים, פשט וסוד. וכל חלק נחלק אף הוא לשנים. פשט, וסוד שבפשט, והוא דרש. וכן סוד שבסוד, ופשט שבסוד, והוא רמז.

הצורה שכתבת קרובה לכך. אולם למעשה זה לא כ"כ ראוי ללמוד בצורת מחשבה זו, כי נצרך חיבור פשוט להשכלתה של תורה, בלי יותר מדאי חשבונות.

ב. נצרך להתחבר לתפיסת ההשכלה שבתורה, ולהתענג על עצם בהירות ההשכלה. וזה מלבד חיבור עצמי שלמעלה מטעם ודעת כלל.

ג. חיבור כל הפרד"ס, אולם בהפשטה של לשון הסוד.

מושגים בספר דרך ה'

שלום וברכה!

ישנם כמה מושגים בספר דרך ה' (ח"א) שחוזרים על עצמם תדיר שנראים ברורים אך מתערבבים לאורך החלק (וכן בתחילת דעת תבונות ובמסלש נראה שבסוף הכל עניין אחד "השלמות האמיתי היא רק הדבקות בו ורק זה הוא הטוב". מאידך נראה בספר שהם חלוקים הן מצד החשבון של הרמחל וחילוקיו והן מצד השפעת חטא אדם הראשון) "טוב" "שלימות" "דבקות" "התדמות" "להיטיב".

א. מהי ההגדרה של כל מושג בפני עצמו?

ב. מה השייכות שלהם אהדדי בכלל ובתור תכלית וסוף של תהליך קנייתם על ידי האדם?

ג. איפה השינוי בין קודם החטא ואחר החטא (אצל ישראל ואצל האומות)?

תודה רבה.

תשובה:

א. טוב - היפך רע, מלשון רעוע. טוב עניינו חיבור. שלמות - בלתי חסר. דבקות, חיבור, בלתי נפרד, כלל וכלל. התדמות - לשם חיבור נצרך שהמחברים יהיו דומים. להיטיב - לגלות כח החיבור הנכון.

ב. יש שלם אחד בלבד, הוא ית"ש ואין בלתו. ורצון הטוב להיטיב, והיינו לגלות כח החיבור, ורצונו לגלות חיבור שלם, והוא דבקות, ולצורך כך נצרך הידמות, ועיי"ז יהיו ראויים לחיבור שלם, דבקות.

הסכם יששכר וזבולון

שלום וברכה.

אדם שחפץ לשבת באוהלה של תורה. מה דעת הרב על עשיית הסכם יששכר וזבולון על מנת שיהיה פרנסה לא בצורה של חיי דוחק (למי שזה חלקו ונצרך לכך וכו')?

תשובה:

לכתחילה גמור, כי אינו גדר של מכירה, ולא גדר של שותף בתורתו כפשוטו, אלא שותף ע"י שמסייע לעסק התורה, וכמו במלחמה שהיוצאים למלחמה נוטלים חלק שווה עם אלו שנשארים לשמור, כן הכא. ולכך אין כאן כל חסרון, כי אינו חלק התורה ממי שלמד, אלא שמאיר אור התורה אף בכח המסייע.

זמן השידוכים לבחור ואם אפשר להתעכב

שלום וברכה. דברי הרב הם מיים חיים לנשמה, תודה. יש עונג גדול לשמוע את הרב.

אני בחור ישיבה שב"ה יש יישוב דעת מבחינה חיצונית (פרנסה וכו') וגם פנימית וסה"כ שוקד על תלמודי כפי כוחי. יש

קצת מוכנות ורצון לקשר ואהבה עמוקה ופנימית ארוכת טווח ומאיך ישנם התמודדויות יחסית קטנות בנושא. ומצד שני אני די שמח בצורה הנוכחית (כלכלית כנל, ישן בפנימיית הישיבה ויש כל הנצרך על מנת לגדול בתורה בלא היסחי דעת. פשוט לשקוע בעולמה של תורה ועבודה רוחנית. מבחינה זאת יש טיבותא בבדידות מצד האישה, כמוכן יש קשר עם חברים שגם אותו מעמיקים אם כי אינו מענה לצורך בקשר פנימי, ייחודי וארוך טווח) מצד ההתגדלות הרוחנית. אני בן 21 בסוף החודש.

א. למעשה, לפי הנסיבות הנ"ל, האם כדאי לי להתחיל בשידוכים?
ב. באופן כללי אם אפשר להרב לתת קווים כללים לפיהם יש לקבוע אימתי להתחיל בשידוכים (ביחס ללימוד תורה בפרט, ומבחינת המוכנות בכלל).

תודה רבה!!

תשובה:

א. כל זמן ששקוע בתלמודו ואין חשש הרהור עבירה, ואינו נעשה בעל מום מחמת גילו, ניתן להמתין.
ב. נצרך לכתחילה לקנות קודם הנישואין חיבור חזק לתורה, שכח חיבור זה יוכל לעמוד אף לאחר הנישואין בתוך טרדות עוה"ז וכל חלקיו. ונצרך יציאה משקיעות עצמית, לצורך חיבור נפשי נכון עם זולתו. וכן כח נפשי לבנות חיים משותפים.

ספרים בסגנון פילוסופי קבלי

איזה ספר ידוע לרב שעוסק בסגנון פילוסופי קבלי עמוק, כמו מורה נבוכים והמהר"ל וכיוצא?

תשובה:

כגון ספר שער השמים, וספר הברית, וספר חוקר ומקובל לרמח"ל, ופירוש הר"מ בוטריל לספר יצירה, וספר מצרף לחכמה ליש"ר. וכן מפוזר בספרי הר"א אבולעפיה.

תשוקה לא מבוררת

יש לי תשוקה ללמוד תורת הנפש טיפול רגשי לכתוב ספרים בענין תורת הנפש ולעזור לאחרים אבל אני לא יודע מה באמת אני רוצה. ראיתי בספרך בעניין שטוב ללמוד את הד' יסודות אני רוצה לדעת מה זה ואיפה אפשר ללמוד את זה? תודה רבה.

תשובה:

תשוקתך תשוקה שעדיין בלתי מבוררת, וחלקה כבר להשפיע לזולתך. נצרך השקטתה ותביעת הכרת נפשך הפרטית, ולאחר שזה ייעשה באופן פנימי, נצרך התבוננות נוספת על העתיד.

פנימיות/קבלה ועניינים שונים

שאלה א-מה החילוק בין עיגול ליושר על פי התפיסה שבעיגול סופו תחילתו ותחילתו סופו וגם באור ישר וחוזר תחילתו סופו וסופו תחילתו אזי הם למעשה אותו דבר?

שאלה ב- מלכות נעשה כתר וחוזר מעלא לתתא מה קורה שמגיעים למלכות דעשייה שאין תחתיה עוד עולם העשייה שתהיה לו כתר לא יהיה גילוי מלכות כתר של אני ראשון אחרון?

שאלה ג- יחוד כתר מלכות קרוי ברמח"ל יחוד אני ראשון ואני אחרון היינו יחוד ראש וסוף וגם החכמה בזוהר משפטים קרי ראשית והמלכות תמיד סוף אז יחוד חכמה והמלכות שזה יחוד חן גם קרי אני ראשון ואני אחרון? דהיינו מה החילוק בין יחוד כתר מלכות ליחוד חכמה ומלכות?

שאלה ד-כדי שיהיה אור חוזר מהאור הישר לכאורה חייב שיהיה איזה מסך מנוגד בגדר בחינתו לאור כדי שהאור יפגע בו ויחזור מה זה המסך הזה? ואיפה הוא נמצא?

שאלה ה- הרמחל כותב בפתח טז שהאור ישר מתלהט למטה וחוזר למקורו באין סוף המקיף למטה ואז שוב עולה ומתלהט למעלה וחוזר למקורו באין סוף המקיף למעלה. כיצד זה קורה אם יש כידוע חלל פנוי בין המילוי לסיבוב של האין סוף המקיף כיצד האור חוזר "למקורו באין סוף המקיף?"

שאלה ו- כידוע לכול ב בחינות מנוגדות יש ממוצע מה ממוצע בין רצוא לשוב?

שאלה ז- מה העניין שהתינוק הוא משותף מין האם והאב יחד ובכול זאת אינו לא האם ולא האב?

שאלה ח- כתוב ליבי ראה הרבה חכמה וזה מיוחס בספרים להסתכלות שהיא בחכמה והרי בינה ליבא ליבי ראה היינו בינה לא חכמה?

שאלה ט- בעולם העליון כידוע אין ציור גשמי והכול רוחני ונבדל אז כיצד מופיעים תיאורים של בית דין עם שופטים זה אומר שיש בשמיים ממש שולחן ובין דין כמו פה, הרי אין שם ציור גשמי כלל? (וכן צואה רותחת בגיהנום ועמודי תלייה וכל כיוצא)

שאלה י- אין אדם נוקף אצבע מלמטה עד שמכריזין עליו מלמעלה. האם הפירוש הוא שממש מכריזים ואז זה קורה למטה או שהכוונה שמה שקורה במרחב הגשמי קורה קודם במרחב הרוחני ומזה השתלשל למרחב הגשמי?

שאלה יא- פנימיות וחיצוניות הם בחינת ימין ושמאל או בחינת פנים ואחור מתוך הששה קצוות וכן עליון ותחתון הם בחינת ימין ושמאל או בחינת מעלה ומטה? (ימין ושמאל פנים אחור מעלה ומטה ששה קצוות כידוע)

שאלה יב- מדוע כתוב המבדיל בין קודש לחול ולא המבדיל בין חול לקודש?

שאלה יג- הרב כתב בדע את מחשבותיך שהתמונה בינה השכלה חכמה. והרמחל (פתח ו) כתה שהתמונה היא המלכות שעל ידה הנביאים מקבלים החזיון וכן מבואר בלקומ" תורה ד שהתמונה היא מיוחסת למלכות כיצד זה מתיישב?

שאלה יד- לא הבנתי הפירוש הפשוט היכן נמצאת המחשבה בלב או במוח אם אפשר קצת להאריך

טו- נהמא דכיסופא זה כידוע עמל הנבראים שלא יתביישו לקבל השפע "בחינם" והשאלה היא אם הבורא כול יכול מדוע שלא יברא מלכתחילה שהאדם לא יתבייש מדוע הוא צריך שיהיה עמל כדי שלא יתבייש האדם?

שאלה טז- מדוע בריש בראשית התורה מתארת לכאורה כאילו חטא עץ הדעת היה דבר טוב " ותפקחנה עיני שניהם" היה צ"ל ותסתמנה וכן " מי הגיד לך כי ערום אתה ..העץ אשר אמרתי לך בלתי אכול ממנו אכלת" זה משאיר מקום לטעות ולחשוב כאילו אדם היה ערום ולא היה מודע לכך ושאל כל מין העץ נעשה מודע לכך, וזה נותן מקום חלילה לטעות כאילו אדם היה במצב שנועד להסתיר ממנו שהוא ערום וכעת הנה רווח מזלו והוא יודע שהוא ערום (דגש על "מי הגיד לך

כי ערום אתה", זה נשמע כאילו זה היה קיים אבל מוסתר ממנו לא כמו התפיסה שלא היה בכלל ציור של גוף גשמי אלא רק נשמה זכה בלי לבוש ואז בחטא התגשם העסק ונעשה ציור גשמי)

שאלה יז- כידוע רוח היא בלב ורוח היא ו"ק והלב זה בינה ובינה זה במוחין לא בו"ק כיצד זה מתיישב

שאלה יח- מה החילוק הפשוט בין מדמה של המוח למדמה של הלב ? ואיפה נובעת התפיסה שיש שני כוחות של מדמה ולא אחד? ואיזה מהם הוא העיקר?

שאלה יט- מה החילוק הפשוט בין מחשבה לדמיון כי שהאדם מדמיון הוא חושב על אותו דמיון ושהיא חושב על איזה דבר הוא מדמה אותו בדעתו?

שאלה כ- האם העבודה היא להמשיך מידות למוחין או לעלות את המידות לדרגת מוחין(אם יש כזה דבר)? ואם העבודה היא להמשיך מידות למוחין מה נעשה במידות שקיבלו מוחין? (היינו האם הם מתעלים לדרגת מוחין)

שאלה כא- מה נקרא נקודה המלכות שכינה או החכמה שהיא יוד או היסוד או הכתר שהוא קוץ היוד שזה תחילת גילוי הנקודה?

שאלה כב- מה ידוע לרב בעניין שכל הפועל שאיתו הנביא יוצר את המציאות ? וכיצד זה מתיישב אם זה שהנביא מקבל נבואה מלמעלה ולא יוצר הנבואה בעצמו?

שאלה כג- כתוב במדרש רבה בראשית א,ט וזל -"פילוסופי אחד שאל לרבן גמליאל אמר ליה צייר גדול הוא אלוקיכם רק שמצא סממנים טובים שסייעו אותו תוהו בוהו חושך רוח מים ותהומות ...." - לפי הפשט ניראה שפירושו שהפילוסופים שכפרו בקדמות האל סברו שהבורא לא ברא את העולם יש מאין אלא רק צייר הבריאה על ידי סממנים שכבר מצא בעולם רח"ל מדעתם. מה יש לרב לומר בפירוש מדרש זה? ומה ראו חז"ל להביא טענת המינים?

שאלה כד- האם מלאך מודע לקיום של עצמו? כי לכאורה הוא רק טוב ובטל לאין סוף בבחינת רצוא כול הזמן ואינו מציאות כשלעצמו וכול מציאות האדם כשלעצמו הוא כדבר נפרד מהבורא כביכול וזה יכול להוביל למסקנה שמתו שהאדם יתקן עצמו וישאר רק טוב הוא לא יהיה מודע לקיומו שלו עצמו כי אין לו דבר מעצמו וזה דבר קשה.

שאלה כה- האם אחרי האלף העשירי שהכול יחזור לאין סוף הנבראים לא יהיו מודעים לקיום של עצמם או שהם יהפכו להיות הבורא בעצמו שהוא כן מודע כיביכול לעצמו (אע"פ שגם זה מוליד שאלה שמודע ולא מודע הוא בסוד היחסות של שני הפכים שזה דבר שאינו אצל הבורא שני ניגודים)???

שאלה כו- מה החילוק בין רע שיש בו טוב לטוב שיש בו רע ? (אם יש כזה דבר)

שאלה כז- עבירות של יהרג ואל יעבור זה כולל שאם יענו את האנוס הוא חייב לסבול העיינוים ולא לעבור באלו העבירות ? והאם מותר לאדם בעזה מצב לאבד עצמו שלא יתעללו בו?

שאלה כח- ראיתי צילום עתיק של חוקרים במצריים שרואים נחש כרוך על עץ שהוא בציור עשר הספירות אבל קצת שונה מהציבור הרגיל, אלא יש עשרה פרחים כפי הסדר של המבנה המוכר ונמשך קו של נחש מהכתר למטה לצד החכמה ואז בקו ישר מימין לשמאל נמשך הנחש לצד הבינה וככה מימין לשמאל עד הסוף כמו "זיגוג" כזה מימין לשמאל לא שלוש קווים כמו אצלנו יש לרב מושג מה זה אומר ?? (אולי קשור ויעשו בלטיהם להטוטים היפוך מצד לצד כמו להט החרב המתהפכת)

שאלה כט- האם זרע לבטלה זה יהרג ואל יעבור?

שאלה ל- כמה נשמות על פי הסוד יש בקילוח אחד של זרע?

שאלה לא- כיצד תורת החסידות נוקטת בשיטה שלא צריך סיגופים לכפר על החטאים שמבואר בפירוש באריזל שצריך סיגופים לתקן עוון זה בפרט פגם הברית?

שאלה לב- האם יש מציאות של יציאה מהגוף ממש (שלא בזמן מוות) שרואים מה נמצא בחוץ ואז ניתן לטייל ולראות דברים שנמצאים במציאות. כי כול מי שהתעסק במדיטציה יודע שמתי שהמתרגל יוצא מחוץ לגופו הוא רואה למעשה שיקוף שלו עצמו כמו בחלום שאדם מביט מחוץ לעצמו והוא למעשה אינו רואה מה שחוצה לו אלא רואה השתקפות שלו עצמו היינו שפוגש כוחות וחזיונות שהם למעשה אנרגיות הקשורות בנפשו (כמבואר הארוכה בספר של המאסטר הפרח הזהוב) ואינם מחוצה לו אלא כול הישיות שפוגש המתרגל הם מתייחסות לאישיות שלו ומייצגות חלק ממנה.

שאלה לג- מה החילוק הפשוט בין "מלמד ידי לקרב", "ואצבעותי למלחמה", למה קרב אצל ידיים ולמה מלחמה אצל אצבעות?

תודה רבה על התשובות

תשובה:

- א. עיגול, תנועה שווה של מעגליות. יושר, חוזר להתחלה בתנועה הפוכה, אור חוזר.
- ב. בסוד אור חוזר נעשה מלכות כתר.
- ג. יחוד כתר ומלכות, יחוד בבחינת תכלית הידיעה שלא נדע. יחוד חכמה ומלכות, יחוד חכמה עלאה עם חכמה תתאה.
- ד. כח העביות, כח שאינו מקבל אור אלא דוחהו. סוגיית "מסך" היא יסוד גדול בתורת בעל הסולם. ועיין בספרו אבן ספיר, ערך מסך.
- ה. הקו מחבר בין א"ס שמחוץ לחלל, ל"ס שתוך החלל.
- ו. כללות ההפכים. כי שורש תנועת רצוא ושוב כמראה הבזק מפני שבשורש הם אחד.
- ז. כי יש שותף שלישי - שכונה, וכן כל הרכבת שנים יוצר כח שלישי.
- ח. בינה - מח שמאל. ויסוד דבינה בוקע לחזה ושם נעשה הלב, כמ"ש בעץ חיים. ולכך הלב יש בו בינה, היינו התפשטות הבינה, יסוד דבינה, ולא שורש מקום הבינה.
- נצרך ידיעה סודרה ושורשית במבנה המבואר בעץ חיים. לשם כך יש ללמוד עץ חיים באופן סדור מתחילתו לסופו ולקבל "תמונה שלמה".
- ט. כל דבר שקיים למטה קיים למעלה, והוא שורשו, ושם קיים השורש הרוחני של הדבר.
- י. זה קורה למעלה, וסוף עולם עליון הוא "הפה", ושם יש הכרזה, יורד מראש לגוף. וזה נקרא מכריזין מלמעלה, היינו במדרגת ראש קודם רדתו לגוף.
- יא. בסוד אורך הם פנים ואחור, בסוד עובי ימין ושמאל. עליון ותחתון, נצח והוד, ושורש נצח ימין, ושורש הוד שמאל.
- יב. כי דרישת ההבדלה ע"י הקדש ולא ע"י החול. וזהו במוצש"ק שעתה קודש. ובע"ש הוא להיפך, עיין מרכבת המשנה (שבת, פ"ה, הלכה כ-כא).

יג. תמונה פנימית בינה - תבונה. תמונות הנראית לעין במלכות.

יד. נחלקו בכך דוד ושלמה. עיין ילק"ש ריש משלי. שורש המחשבה בראש, והתפשטותה בלב, כנ"ל אות ח'.

טו. אינו שאלה כלל וכלל. זהו רצונו ועומק מחשבתו שטוב שיהא נהמא דכיסופא. זה לא דיעבד, זהו לכתחילה שכך יהא, ושיסולק ע"י עמל.

טז. עיין רמב"ם ריש מורה נבוכים, פרק ב', שהקשה שאלה זו ויישבה.

יז. כנ"ל אות ח', לב - בינה, היינו התפשטות הבינה, יסוד דבינה, אולם עיקר שורש מקום הבינה במח. ובלב נגלה אור הבינה בתוך הרוח.

יח. מדמה דמח, דימוי מילתא למילתא, שכלי. מדמה דלב, כח ציור של דמיון.

יט. דמיון בדבר שלא ראה, או שכח, או אינו קיים כלל. זולת כך זהו כח ציור שכלי.

כ. ב' הצדדים בסוד אבא אמא להעלות המידות למוחין, בסוד ישסו"ת, להרחיב המידות ולהגדילם מו"ק, ולהוסיף להם ג"ר. כל אלו דברים פשוטים בעץ חיים.

כא. כולם, כל אחד בחינה אחרת של נקודה.

כב. נא לבקש לקבל תשובה ערוכה בענין השכל הפועל שנכתבה בשבוע שעבר.

כג. תופסים יש מיש, יצירה ולא בריאה. וכל טעות יש בה צד אמת, וזהו מדרגת עולם היצירה, ולא זכו להשכיל מדרגת עולם הבריאה, יש מאין.

כד. כן. תפיסתך בביטול לא"ס אינה נכונה, ביטול היינו שמודע שקיים ובטל, ולא העדר מודעות.

כה. כנ"ל, הכלל נכלל בא"ס, ויש מודעות של קיום כנכלל, כי ע"ס גנוזים וכמוסים בא"ס, באור א"ס, וזהו מודעות של קיום כגנוז וכמוס.

כו. טוב יש בו שורש לרע. רע יש בו ניצוצות של טוב שמחיהו.

כז. עיין כתובות (לג, ע"ב) - דאמר רב, אלמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה, פלחו לצלמא. ועיין רש"י ותוס' שם, ותוס' ע"ז (ג, ע"א, ד"ה שלא), ועוד ראשונים על אתר, שחייב למסור נפשו ולא לעבור. ועיין תוס' בגיטין (נז, ע"ב) באיזה אופן מותר להרוג עצמו.

כח. נחש עקלתון, היפך נחש ברוח. עיין ב"ב, עד, ע"ב.

כט. לא.

ל. בכל טיפה נשמה.

לא. כי מאיר אור של משיח שמזכך, וע"ז אמרו מקצת מן האור דוחה הרבה מן החושך. וייסד הבעש"ט שהאוחז במקצת אוחז בכלו.

לב. כן, אולם לעולם כל נברא רואה לפי שורשו וחלקו.

לג. כתיב (שמואל, כב, לה) המלמד ידי למלחמה. ועיין מלבי"ם (תהלים, קמו, א) וז"ל, הקרוב הוא מה שמתאבקים מקרוב וזאת עושים בכח היד, והמלחמה הוא מרחוק וזאת צריך אימון האצבעות לשלוח חציו למטרה.

עצה למחשבות טורדות ובלבול הדעת

לכבוד הרב שליט"א.

מה העצה למחשבות והרגשים הבאים תוך האדם בלי סוף וקשה להיפרד מהן, לדוגמא באמצע לימוד הפסיק מלמודו ומחשבתו כאילו תובעת לו בפה מלא.. האיק אפשר להיפטר מהם? וכ"כ פעמים במצב של ישוב הדעת [כערכי] הן מפריעין מאוד וא"א להיפרד מהם.

השתדלתי שלא ליתן להם מקום ולא שימת לב, וכמו שביאור הרב בדע את מחשבתך, האם יש עצה להמשיך הלאה בישוב הדעת ע"ד הזה עד שתיפול כל החומות ואני אלך לשלום, או יש מהלך אחרת?

כיצד זה מתאים עם יסוד הרב שביאר שם ב'דע את מחשבתך' ליתן מקום למחשבות, וכאן לעשות ההיפך. יוריני המורה ושכרך כפול מן שמים.

תשובה:

בכל פעם שיש בלבול נצרך לקחת פסוק או מחשבה פנימית ולחזור עליה בשקט פנימי מתוך חיבור, ועי"ז להסיח דעת מן הבלבול.

יש אדם שיכול לתת דרור למחשבות, ויש שלא, זה תלוי במצבו הנפשי של האדם. נצרך בדיקה פרטית אצל כל אחד מה מצבו, וכיצד לנהוג.

לימוד תורה ובירור הנפש

באחד השיעורים בספר חובות הלבבות נאמר שקימות שתי דרכים בעבודה האחת שעיקרה היא בירור הנפש והעיון ההלכתי משמש יותר למצבים מעשים שהאדם נתקל בהם, בעוד שהדרך השנייה שהיא למעשה הדרך שאנו נוהגים בה כיום שהיא עיון ועמל התורה בעצם ולא רק לבירור במצבים מעשים. האם יש יחידים שנוהגים כדרך הראשונה גם היום? האם זה דבר אפשרי לפחות לתקופה מסוימת? השאלה שלי נובעת מתוך כך שהיום ברוך השם אני שקוע עמוק בלימוד תורה אבל הרבה מהזמן היצר מטריד אותי בל מיני כוחות לא מבוררים ולא מתוקנים כמו כן הנפש שלי משתוקקת להכרת פנימית אמיתית של העיון בתורה וקשה לי מאד ללמוד בצורה חיצונית ואני ממש מרגיש איך המידות הרעות שוללות ממני את ההשגה הזאת, או שעלי לעמול בתורה ומתוך שלא לשמה וכו', והעמל עצמו וכח התורה הקדושה יזכנו אותי?

תשובה:

עליך לעמול לברר את נפשך בצורה מדויקת, אולם עיקר היום רובו ככולו יש לעסוק בתורה, זולת כך זהו דרך מסוכנת מאוד שרבים נפלו בה. אין לך לחשוב שהענין יתוקן ממילא, אלא נצרך בירור הנפש באופן היסודי, אולם לא להפוך זאת לעיקר היום אלא זמן מועט ביום בלבד.

מידות וכח מדמה

באחת ההרצאות הרב אמר ששורש כל המידות הרעות הוא בכח המדמה שהמדמה מעורר את המידה בנפש. בהרצאה אחרת נאמר שהמחשבה משועבדת כמעט לחלוטין למידות, ממה שהבנתי הכוונה שהמידות מפילות את המחשבה למדמה דקילקול. לכאורה יש כאן סתירה, האם הרב יכול לבאר את הדברים?

תשובה:

"שורש" המידות במדמה, וע"י התעוררות "המדמה" מעורר את "המידה" בפועל, ועי"ז מפיל את "המחשבה" למדמה.

סדרת 'דע את' וארבעת היסודות

מה בעצם ההבדל בין דרכי העבודה השונות שהרב מציע בסדרות של "דע את..." לבין דרכי העבודה בארבעת היסודות? האם לא כל עבודה פנימית בשורשה מתבססת על היסודות?

תשובה:

סדרת "דע את" מבארת את הכוחות באופן כללי, אולם לא נכנסת באופן פרטני לברר כיצד לברר כל נפש ונפש באופן פרטי.

הדרכה לבחור שמתקשה בלימוד התורה

לכבוד מוריני הרב שליט"א.

אני בחור בן יט שנים, ויש לי בעיה גדולה בענין לימוד התורה. והוא, שזה כמה שנים שיש לי שאיפות גדולות מאד מאד בידיעת התורה, שלא שייכים כלל להגיע עליהם לפי כשרונותי, ובשבילם הפסקתי ללמוד בחברותא וליכנס לשיעורים, ולמדתי לבד כל היום, רק בקרוב הבנתי שזה נגרם מהשאיפות שלי, אבל קשה לי מאד להפסיק כל הדמיונות של ידיעת כל התורה כולה שחשקתי לכמה שנים ברצון חזק מאד מאד, אע"פ שאני יודע ודאי שהם גרמו לי להפסיק. כלל הענין של חובת ידיעת התורה לא ברור לי כלל וכלל, שכשאני חושב עליו, אין אני יכול ללמוד במנוחת הנפש, שאני דואג שאני לא מספיק מה שאני חייב לדעת, ואף שאני יודע שאיני חייב לדעת יותר ממה שאני יכול לדעת, אין לי שום מושג כמה אני יכול לדעת. איך אני יכול לדעת מה ה' דורש מאתי בידיעת התורה, כי אולי אני יכול, וממילא חייב, לדעת כל הש"ס בע"פ, ולכן מוטל עלי לא להרבות בעיון במפרשים, אלא בגפ"ת?

אם הרב יכול להבהיר לי הדברים, תהיה לי שמחה עצומה, כי איני יכול להמשיך כזה הרבה יותר. תודה רבה מאד מאד.

תשובה:

צורת לימוד תורה שיהא ביישוב דעת, בבחינת וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול - עולה של תורה. ולכך שיעור החיוב לעסוק בה מתוך יישוב דעת ומתוך עמל הגוף והתמסרות. וכל שמבולבל ועי"ז אין לו יישוב הדעת, לעת עתה אין לו חיוב בכך.

נצרך ללמוד להכיר כוחות נפשך ועי"ז לעסוק בחלק השייך לך, ובשיעור הראוי. עסק התורה צריך שיהא בבחינת ותן חלקנו בתורתך, חלקנו, חלק של כל אחד, ולא מתוך מבט לדעת את הכל.

וכאשר יופנם דבר זה בשכלך ובלבך, אזי תרגיש בס"ד מנוחת הנפש, ותעסוק בתורה בעמל ויגיעה מתוך התמסרות להשגת חלקך בתורה.

כדאי לפנות לבר דעת ת"ח, שיעזור לך באופן אישי.

חששות בשידוכים וקביעת תאריך החתונה

השבוע קבלנו בשמחה את תשובת הרב שהאיר לנו בבהירות את תמצית הבירור הנצרך בשידוכים, ואנו בטוחים כי תהיה לזה תועלת לכלל, באשר הדברים מתפרסמים ברבים. ומענין לענין, עלו שאלות נוספות:

א. אם הוברר שיש התאמה גם ברמה הרוחנית, אך המדוברת מחזיקה ברשותה מחשב עם אינטרנט מסונן (נטפרי) לצורך לימודיה ועבודתה, האם יש לחשוש מזה?

ב. לאידך גיסא בבחור, שהוברר שהוא טוב לב ויר"ש, אך הוא מעשן, האם יש בזה פגם שצריך לחשוש לו?

ג. על מועד החתונה, האם יש להקפיד על המובא בשו"ע שנהגו לישא בתחילת חודש דוקא, או שבזמנינו שאנו רואים שהמנהג הוא לישא בכל החודש כולו, ואין לך יום שאין בו שמחת נישואין ב"ה, א"כ דשו בה רבים ואין להקפיד ע"ז כלל, וכמו שמובא בשם הגר"א שלא חשש, באמרו בידך עיתותי, וכל העיתים שוים לטובה? תודה רבה לכת"ר שמקדיש מזמנו להשיב על שאלותינו, להורות לנו דרך ברורה, ימים על ימי מלך תוסיף, ושכמ"ה.

תשובה:

א. יש לבדוק היטב היטב, סיבת ההחזקה, איזה אתרים פתוחים, רמת השימוש, וכן אם יש שימוש מלבד לצורך עבודה, וכן אם יש מודעות לגודל הסכנה.

וכן אם נמצא במקום עבודתה או בבית.

ב. אם אין חששות נוספים, גם זה אינו חשש.

ג. מי שאין לו מסורת להקפיד על כך, אין צורך להקפיד.

יחס לחלומות

חלמתי חלום מזעזע. בחלום ראיתי זאב שהיה יושב על פרשת דרכים ברחוב, והיה לי פחד מהזאב. אחרי כן ראיתי דוב שהלך אל הזאב וחישבתי שהדוב בא להרוג הזאב, אבל הדוב רק נשא הזאב על כתיפיו ושבר את חיק הזאב ואז הלך הדוב לבית והניח הזאב חוץ מהבית. היה לי הרגש של חוסר אימון בהדוב כיון שחישבתי שהדוב בא להרוג הזאב ולא הרג אותו רק הניח את הזאב בהרחוב. מה היא המשמעות של החלום הזה?

תשובה:

לא כדאי להיכנס לכך, כי לצורך בירור החלומות נצרך קודם לברר את כח המדמה, וזולת כך כמעט כל החלומות עיקרם מעשני המאכלים שעולים ומצורף מדמה בלתי מזוכך.

חיבור עשיו וישמעאל באמריקא ועליה לא"י

א) באמריקא תפסו מאות שבויי מלחמה ממדינת אפגניסטן ושמו אותם כאן בנוי ג'רסי, כהילוך עשרים דקות מליקווד. ואומרים שבין השבויים האלה יש שהיו מהכתות של מחבלים הנקראים ה"טלי-באן" שלחמו על אמריקא וכלו את השני בנינים התאומיים באלול שנת תש"ס. והממשלה כאן אומרים שהשבויים האלו נמצאים במצב של שביון רק לזמן אבל בתקופה הקרובה הממשלה יפדו את השבויים לעשותם לבני אמריקא. שמתני לב שיש כאן תערובות של ישמעאלים (ולא סתם ישמעאלים אלא מחבלים!) שנתקבלו כאן ע"י ידי אמריקא, ושאפשר שזהו הזוג בין עשו לישמעאל שמדובר על מצב האחרית הימים שבו ישתתפו אדום וישמעאל על ישראל. האם המחשבה זו נכון והאם יש משמעות פנימית בדבר הזה?

ב) האם לאור המצב בזה יש להתעורר לעזוב אמריקא ולעקור הדירה לארץ ישראל?

ג) ודרך אגב בענין הזה לעקור דירה לא"י כבר הרבה זמן שיש לי רצון גמור לעזוב הכל כאן ולבוא לגור בא"י וגם האשה מתחלת לחשוב על זה מחמת שראתה את דברי הדברי יואל זצ"ל שרק אלו שהם בא"י בשעת ביאת משיח הם יזכו לעשירות רוחניות ושבני חו"ל שמה יזכו רק לעשירות גשמיות, ומחמת כן היה התעוררה שהרצון ה' הוא לעזוב אמריקא ולדור בא"י, ואנו יכולים למכור הדירה שלנו כאן ולקנות דירה בא"י, אמנם יש קושי גדול לנו מחמת שאנו דרים אצל חמי וחמותי והם אוהבים לראות הילדים שלנו וגם אשתי מאד מאד קשורה בכל משפחתה כאן, ואני מרגיש שאין לי את הלב ליקח הנחת הזו מהם ולעקור כל המשפחה לא"י, וגם אשתי חוששת שהילדים שלנו לא יסתדרו שמה בחדרים וכדו' ושהם לא יבינו את לשון הקודש.... וא"כ השאלה הוא שאינני יודע מהו הרצון ה' ממני, מצד א' אני חש מאד שהרצון ה' הוא לעזוב הכל כאן ולבוא לגור בארץ הקודש ואם לא עכשיו אימתי ואפשר שאם אנו ממתנים עוד אז ח"ו יהיה מאוחר יותר מדאי, ויש לנו לגור בא"י מחמת שזהו רצון ה' ואין דבר רע יוצא מעשיית רצון ה'. ממש אינני יודע מהו הרצון ה' ממני וכבר התפללתי הרבה על זה להרבש"ע אבל לא זכיתי עדיין לקבל בהירות מה לעשות ומה ה' רוצה ממני, ואם אפשר להרב שליט"א להדריך אותי. בתודה רבה ועמוקה להרב על כל הזמן והכוחות הנפש שהרב נותן לי על שו"ת הללו.

תשובה:

א. כן, זהו כח האחרית של חיבור עשו וישמעאל, והוא שורש מלחמת גוג ומגוג, שנלחמים "בתוך עצמם", וזולת כך נלחמים בישראל.

ב. זה עוד סיבה נוספת.

ג. תבכה לקב"ה עד שהיא תפנה ותבקש לעבור.

שאלות בדרכי עבודה וחסידות

שלו' למו"ר הרב שליט"א. שש שאלות בדרכי עבודה.

(א) מה החילוק בין דרך הבעש"ט שהיה דרך של דביקות חושי בהקב"ה והדרך ר' חצקל לעוונשטין של של אמונה חושית?

(ב) במה שונה הדרך של בריסק שהוא "שעבוד מוחלט לרצון ה'" כלשון הרב משאר דרכים בעבודת ה' שכולם ג"כ היה שעבוד מוחלט לרצון ה' לכאורה? וכי יש רק בריסק שמשעבדים עצמם לרצון ה'?

(ג) האם יש מקור שהאדם יכול להיות ושהוא צריך להיות כולל מהרבה דרכים מעבודת ה' ולא להיות תולדה מדרך אחד שקיבל.

(ד) כשיש ת"ח מופלגים שמבטלים חסידות בכל מכל וכל, האם יש לראות את זה כקטנות או שהם מחזיקים במסורת הגר"א לא לקבל החסידים וזהו דרכם בעבודת ה'.

(ה) ואם הדבר הזה נובע מקטנות האם יש דרך לפתוח את לבבם לא להיות כ"כ מצומצם בנפשם, או שיש להמנע מזה מחמת שבדרך כלל בני"א כאלה אינם פתוחים ואינם רוצים לשנות את דרכם כלל וכלל.

(ו) מה החידוש של רח"ו בשערי קדושה שהאדם אינו גופו אלא נשמתו, וכי בדורו של רח"ו היה צריך לחדש את זה שהאדם עצמו אינו הגוף אלא נשמתו, הלא דבר פשוט הוא. וא"ת משום ששכיח לבני"א לזהות את עצמם כגוף ולא כנשמה, לכאורה זהו בעיא של דורות האחרונים שבדרך כלל בני"א מאד מחוברים אל גופם אבל בדורו של רח"ו לכאורה תפיסה נמוכה כזו לא היה קיימת אז.

תשובה:

א. דרך ר' חצקל, להתבונן התבוננות חושית ביציאת מצרים ע"י השכל וכח הציור, וכן התבוננות בגיהנם באופן חושי ע"י ציור. משא"כ דרך הבעש"ט לעבוד מתוך הנשמה עצמה, ופחות עם ציור של השכל האנושי.

ב. זהו שעבוד מוחלט לרצון ה' המולבש "בגדרי הדין", ולא לרצון מופשט.

ג. זהו בחינת דן שמאסף לכל המחנות, וכן יהודה, שהוא שורש לכולם.

ד. יש כך ויש כך.

ה. על דרך כלל יש להימנע.

ו. גם בדור מהרח"ו היו טעויות לרוב. וכן כתב זאת לכלל הדורות שאחריו.

איך קובעים מיהו צדיק

שלום כבוד הרב, ידוע שיש המון צדיקים קדושים עליונים שה' יאריך ימיהם בטוב ושנותיהם בנעימים. רציתי לדעת איך על פי התורה קובעים מי הוא צדיק? יש לזה הגדרות מסויימות? אסביר את שאלתי - כולם יודעים שמרן שר התורה ר' חיים קנייבסקי שליט"א הוא קודש קודשים, הבבא סאלי זצוק"ל וכו' וכו' אבל מה המקור בתורה שאנו נסמכים עליו כדי לדעת? יש הגדרה בתורה על השגות מסויימות שאם אדם הגיע אליהם הוא מורם מעם? מה המקור? תודה רבה לכם כבוד הרב!!!!

תשובה:

יש מדרגות רבות, וסוגים רבים של צדיקים. אולם ככלל זהו אדם שדבוק בקב"ה ובאורייתא, ומחובר לשורש נשמתו. והיינו ע"י שזיכך חומריותו, מעשיו, ומידותיו.

מניעת הריון ושימוש באפידורל

שלום כבוד הרב,

א. אני מניקה את בני כשנה וחודשיים ואני רוצה להמשיך עד לגיל שנתיים. האם מותר למנוע הריון לצורך זה?
ב. שאלה כללית - בתוך שנתיים ללידה, האם מותר למנוע הריון? (כי לפי התורה הקדושה, לוקח לגוף להחלים מהלידה האחרונה תוך שנתיים ללידה)
ג. מה דעת הרב לגבי לקיחת אפידורל בלידה - אני יודעת שוודאי מותר, השאלה היא האם עדיף שלא? (עפ"י הנפש והגוף והרוחניות) אני תמיד מעדיפה ללכת על פי הטבע שה' ברא בעולם ולא לעקוף) כי שמעתי מרב אחד שאשה שמנסה להקל על עצמה בלידה ע"י אפידורל וכביכול מונעת את הייסורים האלה שמדרך הטבע ה' כך ברא שכואב, אז ממילא הייסורים האלה יגיעו אליה ממקום אחר כי מייסורים אי אפשר לברוח. רציתי לדעת האם זה נכון? מה דעת הרב? עדיף שכן/שלא?

תודה!!!

תשובה:

א. אין איסור הלכתי על האשה ועל האישה כאשר קיים פרו ורבו. אולם הדרך הנכונה באופן כללי, לילך בתום עם הקב"ה, ואם רצונו ית"ש שיהא הנקה כ"ד חודש, לא יתן ה' הריון בזמן זה. ואין צורך להתערב לשם כך באופן מעשי בידיים.
ב. כנ"ל אות א'. ותלוי כל מקרה לגופו לפי כוחותיה.
ג. שתי הגישות נכונות!

שאלות בקבלה

שלום כבוד הרב, המשך לשאלה.

א. הרב אומר שמרעך יכול להשתלשל רע לעומת אחד אז זה בעצם רק עניין של קרבה יותר לרע כי גם מהאחד בסוף הגיע ריבוי וכן רע נכון? פשוט חיבור לאחד מרחיק אותי יותר מהשתלשלות לרע.
ב. אם הרב אומר שהתחנן הוא כנגד הרע באצילות ולכן יש בו יחס לרע אז למה אי אפשר להסתכל ככה על כל התפילה לדוג' בק"ש או באשרי, הרי אם על הרע בתחנן אני מסתכל ממבט של רעך כל שכן על תשבחות לה' וק"ש אז למה דווקא התחנן שייך לאצילות ולא שאר חלקי התפילה שנראים פחות נפרדים.
ג. שאלתי את הרב למה הוא אומר שהדעת מחברת אותי לתענוג ואז משתנה הרצון הרי הדעת צריכה לחבר אותי לעליון ומהחיבור עצמו נולד התענוג אבל לא שהדעת מחברת לתענוג בעצמו, הרב ענה לי שע"י תנועה בין מדרגות העליון מאיר לתחתון ואז משתנה רצון התחתון אבל עדיין לא כל ברור לי מה התשובה של הרב לשאלה שלי, הרי שאלתי שהדעת מחברת אותי לדבר ומשם נולד תענוג עליון שמשיע לתחתון (כמו שהרב אומר שהמדרגה עליונה משפיעה לתחתונה) אבל הדעת (לפי הבנתי) לא מחברת לתענוג בעצמו, אם שגיתי בהנחותי אשמח לתיקון והסבר מהרב
ד. הרב כתב לי שהכח המדבק אותי להויה/רצון הוא אמונה או עונג, האם הכוונה שהדעת משתמשת באמונה או תענוג בשביל לגעת ברצון או בהויה?

ה. שהרב אומר חיבור חושי למושגי הקבלה מה הכוונה, הרי הכל בסוף זה מהלכי עבודה והכל זה בתוך הנפש אז מה היחס בין מושגי הקבלה לכוחות בנפש שאדם מכיר בתוך עצמו ממיפוי מושגי הקבלה לכוחות, מה יותר גבוה ממה? הרי להבנתי אור א"ס, אצילות, ב"ע, השתלשלות וכו' אלו גילויים בנפש ככוחות פעם אני רואה את ה' בגילוי בגבול שזה אצילות ופעם בחיבור נפרדים בבי"ע וכו' כלומר בסוף הכל זה כוחות/הכרות בנפש, אז מה זה אומר בעצם חיבור חושי

למושגי הקבלה בלי יחס של כוחות נפש?

- ו. מה ההבדל בגילוי בין אצילות לא"ק בשניהם הרי מגלים את הא"ס בגבול (קו בתוך א"ק או איהו בתוך גרמוהי) אני מבין שבא"ק זה בצורת אדם אבל אני מניח שיש גם הבדל בעומק הגילוי ולא רק שפה הא"ס מתגלה בצורת אדם ופה באצילות, מה יש בגילוי א"ק שבעצם הוא גילוי יותר מאוחד מאצילות?
  - ז. שמעתי מהרב שהתפילה היא להיות ה' או לא"ס, למה התפילה לא"ס זה לא כמו תפילה לספירות שדוחים אותה, הרי א"ס הוא רק גילוי השלם ולא הוא בעצמו וכל עניין התפילה הוא להקשר בו ולא באמצעי ולכן אנו שוללים התקשרות בספירות, אז למה מותרת תפילה שהיא לא לחיבור עם הבורא אלא רק עם גילוי ומה זה שונה מתפילה לספירות?
  - ח. מה החילוק בין פנימות א"ק לבין הקו? מה המהות של פנימיות א"ק? ומה זה אומר שהרב אומר להדבק בפנימיות א"ק?
  - ט. הרב נתן לי ממש בהירות שהסביר לי את המהות של העולמות, הרב יכול להסביר לי גם מה המהות של העולמות של מהר"י סרוג, עולם המלבוש; טהירו עליאה/אוויר קדמון; אדם קדמאה סתימאה?
  - י. אם כל עולם אני מכיר את היותו לפי מהותו אז היות הבורא שאיננו יודעים מהותו איך נוכל להגיע להכרה בה? אם ע"י שלילה זה עצמות אם ע"י הגדרה זה גבול, הבנתי היא שהיות הבורא היא הויה שהמראה מתראה ממנה ולא מראה אותה אבל זה נראה לי גם סוג של גדר.
  - יא. במצוות שאני אוחד באתרוג אני מכיר שהאתרוג ממש הוא רצון ה' בעוד בתפיסת הויה האתרוג רק מגלה את ההויה אבל הוא לא ההויה בעצמה אז כביכול בתפיסת הויה אני נוגע רק בגילויים ולא נוגע בעצם הדבר בעוד בתפיסת רצון אני נוגע בעצם הדבר? יוצא שיש יחס שתפיסת הויה היא יותר רחוקה מתפיסת רצון (מצד הגילויים), האם הבנתי נכון? אם לא אשמח לחידוד והסבר.
- תודה רבה!

תשובה:

- א. כן, כי שורש הכל מאור א"ס, שבו גנוז וכמוס י"ס, שהם שורשי כל הנבראים ללא יוצא מן הכלל.
- ב. כי בנפילת אפים יש מסירות נפש, שמאיר באצילות.
- ג. כמו שלתתא, ו"האדם ידע", יש בו תענוג. כן לעילא, הדעת נוגעת בעונג, וזהו העונג שיש בהשגת החכמה, שע"י הדעת נקשר בענג.
- ד. דעת, כח התקשרות, דעת המחברת. ויש דעת באמונה, התקשרות של האמונה. ויש דעת בענג, התקשרות בענג.
- ה. "רואה", זהו "חוש", חוש הראיה. ושורשו במוחין, והשורש היותר עליון הויה הדבר. ויש חיבור ע"י ראייה, ויש חיבור ע"י מוחין, ויש חיבור להויה עצמה.
- ו. אצילות מלשון אצל - המשיך, וכן מלשון יושב בצלו. ולכך אינו חלק ממש מן הדבר, אלא רק המשכה או הימצאות בצל הדבר. משא"כ בא"ק זהו חיבור עצמי עם הדבר, אחד עם הדבר. והקו אינו רק המשכה אלא חיבור, קו המקשר, חוט המקשר. וכן מדין "ניצוק" שמחבר.
- ז. א"ס - גילוי של היותו. ועצם כך שאני יודע מקיום היותו האמתית, זהו גופא גילוי, וגילוי זה נקרא א"ס. וזהו בחינת פנים בפנים, שאזי פונה לזולתי ביחס שפונה אלי, שמתגלה אלי.

ח. קו - תקוה מתתא לעילא, והוא חוט המחבר בין הא"ס לנברא. לעומת כך, א"ק גילוי אחד של נברא, שנעשה גילוי לאחד של בורא, בבחינת מ"ש מה אני יחיד בעליונים אף הוא יחיד בתחתונים, כי אחד תחתון נגלה בו אחד עליון, בחינת יחידה שהיא כלי ליחיד. א"ק - יחידה, כנודע.

ט. א"ק סתימאה, בלתי נחלק לאיברים, כמנורה בתחילה שמקשר זהב לפני שנעשית ז' קנים. טהירו, בחינת טהור שנטהר מטומאתו, והיינו שולל כל חסרון. עולם המלבוש, כלובש מלבוש שמהמלבוש בטל למולבש ונעשה אחד עם המולבש.

י. בזה חלוק גילוי הוית אמיתתו מגילוי כל שאר המדרגות. את אמיתת הויתו האדם מכיר מעצם הוית עצמו, שהוא כח להכיר הויה!!!

יא. אצל הרצון עצמו הנתפס בחיצוניות כהויה עצמית, בעומק אינו אלא גילוי ביחס להויה המוחלטת. ובעומק, נכונים דבריק, והוא בחינת נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, שיש צד גילוי בתחתון יותר מן העליון.

טיפול בטרואמה

אחת הדרכים שהרב אומר שניתן לרפא מטרואמה היא על ידי העלאת זיכרונות ישנים אך הפעם באמצעות אמונה, האם יש מקור לתורה לגידול עבר כואב של אנשים כדרך לרפא, כמו גישה להתמודדות עם NOW שזה באמת כל מה שיש, אבל דרך אמונה, וכתוצאה מכך שיש לך תובנות על העבר? ובדרך זו אדם יכול להימנע מקושי הריפוי באמצעות חשיבה על זיכרונות כואבים.

תשובה:

כן. התמקדות חזקה ביותר באמונה. וכן ריבוי אור בצורה נכונה, בבחינת מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, באופן זה יוחלש הרבה הקושי עם זכרונות כואבים. אולם אי אפשר לצאת מכלל הכאב לגמרי.

כח הדמיון

רציתי לשאול את הרב בעניין כח הדמיון.
קראתי את הספר דע את דמיוןך, בסופו כותב הרב שלמעשה הכח היחיד הקיים בנפש, הינו כח הדמיון.
קראתי גם את דע את נפשך, שם מופיעים 13 כוחות בנפש (לפחות).
לא הצלחתי ליישב את הדברים, אודה לרב אם אוכל להבין איך הדברים משתלבים.
בכבוד רב,

תשובה:

ביחס למציאות המוחלטת, כל הויתנו אינה אלא דמיון בערכה. וזו מדרגה גבוה מאוד ואינה שייכת לרוב בני האדם כלל וכלל. אולם ביחס למדרגת הנבראים עצמם הם הויה גמורה, ויש בהם את כל הכוחות.
בלשון אחרת, אף הדמיון מורכב מחלקים רבים, וכל הכוחות הם חלקי הדמיון.

שאלות בפרשת נח

ב"ה

שלום לכבוד מורנו ורבנו הרב בלבבי שליט"א

האמת ששאלתי את השאלה הזאת בעל פה את הרב לפני כמה שנים, אבל אני לא כ"כ זוכר את התשובה, אני זוכר במעורפל. אז אני מנצל את המקום הזה, בפרט שפה זה כתוב ונשמר.

בראשית ח' פסוק ט':

ולא-מצאה היונה מנוח לכף-רגלה, ותשב אליו אל-התבה-כי-מים, על-פני כל-הארץ; וישלח ידו ויקחה, ויבא אתה אליו אל-התבה

(א) כתוב "ותשב אליו", אנחנו יודעים שזה לתיבה, אבל התורה בכל זאת כותבת "ותשב אליו אל-התבה" למה להוסיף "אל-התבה"?

(ב) התורה לפעמים מדלגת על מאות שנים, עשרות שנים. מה ראתה התורה פה לפרט את תנועת היד של נח? זה משהו שלוקח חצי שניה, שהוא שלח את היד, תפס את היונה, הביא אותה אליו.

(ג) עוד התורה מוסיפה את המילים "ויבא אתה אליו אל-התבה", אנחנו יודעים איפה היה נח... למה שוב להוסיף "אל-התבה"? הרי כבר קודם נכתב שהיא שבה אליו אל התיבה.

תודה רבה,

ה' יברך את כבודו בכל הברכות שכתובות בתורה!!

תשובה:

א. עיין רד"ק שם (פסוק ז) ואמר אל התבה שנחה על גבי התיבה. וכן בהעמק דבר (פסוק ט). אולם בעומק זהו יחוד ציפור עם התיבה, ודו"ק.

ב. עיין ר' יוסף בכור שור על אתר, והובא במושב זקנים, שבדק שמא הביאה עמה דבר שעיי"ז ידע אם קלו המים. ועיין אור החיים שלקחה למקום המיוחד לשמירתה. ועיין העמק דבר, שעשה כן להחימה עד שתנוח מעייפותה. ועיין שפתי צדיק (ויחי). אולם בעומק יותר עיין זוה"ק (תיקוני זהר חדש, תקונא קדמאה) שזה קאי על השכינה שהקב"ה כביכול לוקחה בידו. ועיין אמרי נעם (ערב יו"כ) וז"ל, וישלח ידו - שהקב"ה פושט יד לקבלם. ומעין כך באגרא דכלה (נח). ועיין ספר הגימטריות לר' יהודה החסיד, וישלח ידו ויקחה - רמז יוסף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו (ישעיה, יא, יא).

ג. כנ"ל.

הדרנה בלימוד הקבלה

שלום כבוד הרב,

לפי הרב צריך ללמוד אוצרות חיים פתחי שערים ועץ חיים,

א. אם אני שומע את שיעורי הרב של עץ חיים למתחילים אני צריך לשלב בלימוד גם את כרם שלמה (כי על פניו הרב נותן מהלך פשוט בהבנה של עץ החיים) או שזה לא הכרחי ואפשר כבר תוך כדי השיעורים או אחרי ללמוד עץ חיים בעיון

עם גדולי המפרשים? בכללי אם הרב יוכל לפרט מה המהות של דרכו בפירוש עץ החיים ומה השיקולים בלשלב אותו בלימוד כי תמיד אפשר ללמוד עוד מפרשים כמו בית לחם יהודה וכו'?

ב. מה מהות דרכו של בית לחם יהודה בפירוש עץ חיים? ואיפה הוא צריך להכנס בלימוד? האם ביחד/אחרי/לפני עם שאר המפרשים (יפה שעה, שמן ששון וכו') ולמה הרב סובר כך?

ג. ראיתי שיש 2 הוצאות עיקריות של עץ חיים אחד עם הגהות הרש"ש ואחד עם הגהות הלשם, איזה ספר הרב ממליץ? מה השיקולים ובמה הם תלויים (סדר לימוד של קדימה ואיחור, שיטות שונות לפי שורשי נשמות וכו').

ד. מה הסדר הנכון בלימוד ספרי הלשם, ברור לי שקודם ללימוד הקדמות ושערים, וכנראה להשאיר את חלק הדע"ה לסוף כי הוא כבד יותר, אבל האם צריך ללמוד אחרי הקדמות את ספר הכללים או לעבור ישר לביאורים על עץ חיים? בנוסף האם אחרי לימוד באוצרות חיים צריך לשלב את הקדמות ושערים או עדיף לדחות אחרי לימוד עץ חיים למתחילים או בעיון עם המפרשים? מה השיקולים (אני מניח שתלוי בידע ונפש האדם) אשמח אם הרב יפרט.

ה. מתי להכניס את לימוד קלח של הרמחל בלימוד? האם אחרי לימוד באוצרות חיים? האם אחרי סיום עץ חיים עם מפרשים? האם צריך לשלב אותו עם עוד לימוד מסוים בתורתו או במקביל ללימוד עץ חיים? מה השיקולים?

אודה אם הרב לא רק יתן לי תשובות סופיות אלא גם יכניס את השיקולים כדי שאוכל להסיק בעצמי מה נכון ולדעת לאיפה כל דבר שייך בהתאם למצבי. תודה רבה על הבהירות בדרך!

תשובה:

א. אינו מוכרח, אולם ראוי. פירושו ברור ומביא באופן מסודר השלמות משער ההקדמות וכדו'. וכן משתדל לתת תמונה שלמה ובהירה של הנידון.

ב. פירוש חלקי באופן פשוט, עם תשובות לשאלות וסתירות ממקומות אחרים. ביחד עם המפרשים, בפרט אם כבר למד כרם שלמה, שאזי אין נצרך ללומדו אלא לצורך קושיות ותירוצים ושיטות נוספות, ולכך יש לשלב עם שאר מפרשים על דרך כלל. אלא אם אינו מבין נקודה מסוימת, יכול לעיין בדבריו.

ג. שניהם כל אחד הגיה לפי כתבי יד, או לפי שיטתו, שהיא לפי שורשו.

ד. אפשר לעבור לביאורים, וכשמציין לעיין בכללים. ובדע"ה אפשר לעיין. ללמוד את כל ספר הכללים מתחילה זה קשה ביותר.

יש ללומדו קודם, כי נותן מבט כללי על החכמה.

ה. אחרי אוצרות חיים, שיש ידע כללי של כלל הקומה, אזי נצרך לקבל מבט פנימי של החכמה ע"י קל"ח.

הַדְרָכָה לְבַחֵר בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם

א. איך אפשר לדעת בכל דבר מה רצון ה'?

ב. כמעט כל יום אני שם לב שאני צריך לעשות תשובה על ב' דברים, א. כוונה בתפלה שלא כראוי. ב. ביטול תורה. ואני מרגיש בלבי שאני צוחק על עצמי כל יום, ולפעמים פעמיים שלוש ביום לעשות תשובה על אותו דבר.

ג. האם כדאי בגיל כזה (15) לעשות צומות על עונות (אולי עד חצות וכדו')?

ד. הרב כתב לי ללכת בדרך עבודת ה' לפי טהרת לבו. ואיך אדע מהו טהרת ליבו?

ה. ברמב"ם בסהמ"צ מצוה ד' מנה את מצות יראת העונש, ונראה מדברי הרמח"ל במסילת ישרים דיראת עונש אינה היראה אמיתית אלא יראת הרוממות. וא"כ למה התורה צוותה על זה ולא על יראת הרוממות?

ו. האם יראת העונש היא הדרך להגיע ליראת הרוממות, או שאפשר להגיע ישירות ליראת הרוממות?

ז. ואיך באמת מגיעים ליראת הרוממות, במה להתבונן וכמה זמן להתבונן?

ח. מה הדרך בלימוד בזמנים מחוץ לסדרי הישיבה, ללמוד כל יום הספק מסוים (כגון דף היומי) או ללמוד יותר בעיון בלי הספק? ואם בעיון מה ההגדרה עיון?

ט. איך מגיעים לחשק בזמן עבודת ה' שיש כל מיני זמנים כבויים מחשק?

י. כמה זמן ביום צריך ללמוד מוסר?

יא. איזה ספר כדאי ללמוד על פרשת השבוע?

יב. איתא ברמב"ם שאדם שבעירו רשעים שיברח למדבריות ואמר החזו"א (בזמנו) דהישיבות הם המדבריות, אך כבר אמרו בזמננו שצריך גם בתוך הישיבות לבנות מדבר לעצמו, ואיך באמת אפשר להתרחק מחברה שנמצאים איתם כל היום (וכשאני מסתכל על עצמי מאז שנכנסתי בשיעור א' עד איפה שאני נמצא עכשיו שיש לי כמה דברים שירדתי בהם)? ומה הדרך הנכונה עם חברים בכללות?

יג. למה צריך שאדם יהיה עם חברה (או דאה"נ לא צריך)?

יד. מה הדרך בלימוד גמרא (בפרט בחזרה) האם לקרוא את הגמ' ולהסביר כל פרט ופרט לעצמו אע"פ שיודע זאת, או שמספיק לקרוא את הגמ' ולהבין?

טו. האם נכון להימנע מקריאת עלונים של ד"ת ובמקום זה ללמוד עוד גמ', או שאולי זה יביא חיזוק עבודת ה' ולכן לקרוא?

טז. מה אפשר לעשות בשביל ליזכור את לימוד התורה (אני שוכח די מהר)?

יז. האם יש ענין לסיים ש"ס בגיל מסוים (למשל עד החתונה)?

יח. האם זה נכון שאין דבר שהוא לא מצוה ולא עבירה אלא כל דבר אם הוא לא מצוה הוא עבירה (ואם זה נכון מה הפשט שחיבוט הקבר זה על ההנאות המותרות)?

- יט. אם מישהו מגיע אלי ומספר לי צרה או דבר לא טוב שקרה לו, מהי הדרך הנכונה לעשות עמו, להגיב לו בא נתחזק שהכל לטובה, וזה ודאי הכי טוב, או להשתתף עמו בצער?
- כ. האם נכון לומר שהתכלית של הגעתנו לעולם היא שיתגלה כבוד שמים בעולם, ואם לא אז מה כן התכלית של הגעתנו לעולם.
- כא. איך אפשר באמת להתרומם ביום שבת ולנצל אותו כראוי?
- כב. האם מותר לעיין בתוכנת אוצר החכמה במחשב (ללא חיבור לאינטרנט) או שגם מזה כדאי להימנע?
- כג. המשנ"ב בסי' רל"א סק"ב כתב "וראיתי לאנשי מעשה שקודם אכילה היו אומרים הנני רוצה לאכול ולשתות כדי שאהיה בריא וחזק לעבודת ה' יתברך", האם יש ענין לומר את זה גם אם לא כל כוונתו בשביל זה (אולי בשביל להחדיר לעצמו ידיעה זו) או שאין ענין?
- כד. איך אפשר לעבוד את ה' כל הזמן בהתלהבות החושים והנפש?
- כה. מצד אחד צריך אהבת ה' ומצד שני יראה, איך אפשר לפחד הרי אני אוהב ואוטומטית הוא אוהב אותי, זה לכאורה סתירה גם לאהוב וגם לפחד?
- כו. איך אפשר לקבוע בנפשו אהבת ה' תמיד?
- כז. לגבי חזרה על הלימוד, מה הדרך הרצויה, כמה להשקיע בלימוד וכמה לחזור?
- כח. השל"ה כתב שבשבת לגבי אכילה שיהיה בבחינת "טעימה". האם זה טעימה מכל דבר או מדברים מעטים קצת יותר מימות החול?
- כט. מה לעשות בהתבודדות, לבקש על העתיד או להודות על העבר. ואם צריך מקום בלי אנשים או שאפשר לחשוב ע"ז גם ליד אנשים?
- ל. איך אפשר לצמצם את המחשבה בעת הלימוד רק להיות מרוכז בד"ת ובגמ' ולא להסיח דעת?
- לא. הרב כתב שצריך לפני הלימוד לחשוב על "רצון חזק להתחבר למדרגת התורה בחשק הלב ובצורת תפיסת המחשבה", ולא הבנתי מהו מדרגת התורה.
- לב. הרב כתב לי שאם אני יכול לחזור לעולמי (לענות לאחרים שאלות באמצע שאני לומד). מה הכוונה לעולמי, להשלים את ההספק שאני רוצה ללמוד או אחרת?
- לג. בסיום מסכת יש ענין לעשות את זה לציבור או שאפשר לעשות עם עצמי (אני מאוד מתבייש לעשות בציבור).
- לד. מה הם הי"ב דרכים בעבודת ה'?
- לה. שהתחלתי לעבוד על מה שאמר הרב בבלבבי משכן אבנה שיחשוב כל חצי שעה בערך שיש בורא ואני נברא בהתחלה (למשך כשבוע) זה באמת הצליח והרגשתי שזה ממש מחשבה פנימית אבל פתאום (אחרי שבת שהייתי בבית) זה ירד ולא הצלחתי להיזכר בזה הרבה, וגם כשנזכרתי זה היה מחשבה חיצונית ולא פנימית כבתחילה. איך אני יכול שזה יהיה באמת הרגשה של מחשבה פנימית?

לו. איך אפשר באמת להרגיש בכל מהלך התפלה שעומד לפני המלך (תמיד זה תופס אולי חצי דקה ואח"כ לפעמים חוזר)? ואיך אפשר להגיע לחיבור לתפילה?

לז. מה שהרב מבאר בשיעורים זה דרך אחת מכל הדרכים בעבודת ה' או שהרב מצרף את כולם יחדיו (ואם זה דרך אחת, מדוע הרב בחר לבאר דרך זאת)?

לח. האם אדם יכול להסתדר עם כל הדרכים בעבודת ה' או שכל יחיד זה לפי נפשו.

לט. הרב כתב שהמדד לגבי כל מיני עונג שבת וכדו' זה אם עולה עי"ז ברוחניות, איך באמת אפשר לדעת לפני מעשה שיעלה או שלא יעזור לו?

תשובה:

א. בדבר שיש גדרי הלכה, יש לבררם, ושם מדרגת "הוראה", גילוי רצונו ית"ש. אולם בדבר שאין הלכה מבוררת, אי אפשר לעמוד בשכל אנושי מצוי על רצון ה'. ונצרך לברר מהו רצונו הפרטי, ולעשות להיפך, ועי"ז מכניע כח הרע שבקרבו ונעשה זך, ועי"ז מוסר הקליפה שהוא "רצון עצמו" המעלימה על "רצון ה'" להתגלות. וכאשר הוסרה קליפה זו, חש ומשכיל מהו רצון ה'.

ב. דברים אלו נצרך לעשות בהם תשובה לעולם, כתשובת ר' סעדיה גאון הנודעת שביחס להשגתו ומדרגתו היום, נצרך לעשות תשובה על כל עבודתו עד עתה. והיחס הנכון, לנסות בכל יום להיות טוב יותר מאתמול, ולא להיבהל מהנפילות. ולאורך זמן יש לבדוק האם נעשה טוב יותר, ואם כן, זהו הדרך הנכונה. ואם לא, צריך לעשות תשובה, כמ"ש הר' יונה, כי הוא בבחינת מתייצב על דרך לא טוב. והיינו שצריך לחפש דרך נכונה יותר בפרטות עבורו.

ג. על דרך כלל לא, ולכל כלל יש יוצא מן הכלל.

ד. חיבור לרצון הנקי האמיתי הפנימי ביותר לפי מדרגתו.

ה. עיין קנאת סופרים על אתר שדן בכך.

ו. מתתא לעילא, קודם יראת העונש ואח"כ יראת הרוממות, ולהיפך, מלעילא לתתא, קודם יראת הרוממות ואח"כ יראת העונש. אולם לעולם נצרך ב' היראות, וכל הנידון סדר הקדימה.

ז. כמ"ש הרמב"ם שיתבונן בגדלות ה', ויתבונן בגדלות בריאתו, וכן יתבונן הרבה בגדלות התורה שארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים, והיא חכמתו של הקב"ה. כמה דקות ביום.

ח. הדבר משתנה מאדם לאדם.

ט. לזהות לעולם את החשק, בין אם רב ובין אם מעט וחלוש, ולהתחבר לחשק לפי ערכו באותו עת, ובצורה זו מחובר תמיד לחשק, והוא בבחינת אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. ואזי זוכה לעלות ולרומם החשק בעיתים מזומנים. וכפי הצורך פעמים יש להלהיב החשק ע"י ספרים קדושים, וע"י התבוננות, וע"י שינון פסוקים וכדו' בדיבור, ובקול חזק, ופעמים קול בוכים. הכל לפי העת.

י. בין חצי שעה לשעה.

יא. תלוי בנפש כל יחיד ויחיד.

יב. למצוא חבר או שנים הכי קרובים לעולמך, וליצור עמם קשר קרוב. ועם השאר קשר של הלכות דרך ארץ ונעימות.

יג. כל העולם כולו לא נברא אלא "לצוות" הזה, זהו עומק צורת האדם, יצור של "צירוף וחיבור". חיבור לעצמו, לבני אדם, לתורה, ולקב"ה, ולכלל הבריאה. ולפי צרכי נפשו של כל אדם נצרך איזון בין כל חלקי החיבור הללו.

יד. בלימוד ראשוני כדאי מאוד להסביר. ובחזרה, תלוי בנפשו של האדם.

טו. עדיף לקבל חיזוק מספר מסודר ובנוי מתחילתו לסופו. אולם פעמים נצרך לנפש שחרור, וחלק מכך הוא קריאת עלונים. וחלק מהשחרור לקבל את החיזוקים לא דרך ספר מסודר, אלא באקראי ע"י עלונים.

טז. העיקר הוא "זיכור", שאזי אותיות התורה (מניינם ז"ך אותיות) נחקקים בו. ונצרך מאוד להבין ברור כל דבר ודבר לפי ערכו עתה, וכן חזרות רבות. וכן אהבת התורה בכלל, ואהבת השכלתה בפרט.

יז. כן.

יח. כל דבר שאינו אסור, נכלל במצוות קדושים תהיו, פרושים תהיו, וכמ"ש הרמב"ן על אתר. וחיבוט הקבר בא לזכר חיבורו לחומר אף מה שהיה נצרך, אולם עשה זאת שלא לשם שמים, כגון אכילה הנצרך שלא לשם שמים.

יט. קודם להשתתף בצערו, ואח"כ אמונה שהכל לטובה.

כ. התכלית היא גליו שלם של הקב"ה, וחלק מאותו גילוי הוא כבוד שמים.

כא. נצרך חיבור עצמי לשבת. כדאי ללמוד את הספר שבת מלכתא ודעת שבת.

כב. מותר, אולם עדיף שרק בעת הצורך ממש, ובפרט בגיל הנעורים.

כג. יהיה מודע שזו כוונתו החלקית, וגם מה הם שאר כוונותיו, ואזי יאמר כן. מתוך רצון שכוונה זו תגדל.

כד. אצל רוב בני האדם לא צריך לעבוד כל הזמן בהתלהבות. נצרך רצוא ושוב, עבודה מתוך התלהבות, ואחריה עבודה מתוך מתינות ושקט פנימי, וחוזר חלילה.

כה. כאב שאוהב, אולם פעמים אף מעניש. וזהו ביראת העונש.

כו. נתבאר בהרחבה בשיעור מערכות באהבת ה'.

כז. לחזור כשעה ביום, וכן בבין הזמנים ושישי שבת.

כח. כפי צרכו הנפשי והגופני.

כט. תחילה מודה על הלשעבר ואח"כ זועק על העתיד. אפשר גם בין בני אדם, אולם באופן שאינו שונה על ידי זה ונותנים דעתו על מה שעושה.

ל. להסיח דעת מהיסח הדעת, וכל פעם שהסיח דעתו לא לחשוב על כך, אלא לחזור למחשבתו בתורה.

לא. נתבאר בשיעורי נפש החיים שער ד'.

לב. הכוונה לחיבור שקט פנימי עם חלקך בנפשך ובתורה ובחיבור לקב"ה.

לג. לעיתים רחוקות לעשות אף בציבור.

לד. זוהי סוגיא רחבה, ונתבארה בסדרת ראש חודש, בכמה חלקים.

לה. מלבד כל חצי שעה, בכל יום לייחד זמן לדבר עם הקב"ה בפשיטות ובעומק הלב, ומידי פעם לאורך היום לדבר עם הקב"ה במחשבה, הודיה, תפלה, וכדו'.

לו. לעת עתה זה הדרך הנכונה, תפסת מרובה לא תפסת.

לז. צירוף, שמגלה דרך שורשית.

לח. כל יחיד לפי נפשו.

לט. אין לבדוק כל מעשה, אלא כלל הדבר, כגון אם אחרי שבת חש שיורד או עולה.

חומר לימוד בנושא אימון וכישורי חיים

שלום לרב.

האם ניתן לעיין בחומר לימוד המיועד למנהלים (ענייני ותמציתי) בנושאים כגון ניהול זמן, ניהול משא ומתן, הצבת יעדים, שיטות שכנוע, התמודדות עם תחרות, פיתוח עובדים, יחסי ציבור, שווק עצמי וכו'?

ברור שיוסף הצדיק (הקדוש בברית) המנהל הטוב בעולם כשישב בכלא לא למד ספרי ניהול...

לכן חשוב להבין מה המקום של חומרים כאלו, ובכל מקרה היכן מקורם בתורה? כלומר מהיכן ניתן ללמוד אותם ממקורותנו, היהודים.

תשובה:

כל דבר גנוז בתורה, אולם נצרך להיות בר דעת פנימי למצוא זאת.

ולכך, רוב בני האדם נצרכים לראות ולהכיר זאת ע"י הסתכלות חיצונית במקומות חיצוניים, ומותר לעשות זאת. אולם נצרך בדיקה בכל חומר שיהיה נקי בגדרי דין ובגדרי דעת. לדוגמא שיטות שכנוע, פעמים גובלות בגזל, ופעמים בחוסר יושר וכדו'.

בעש"ט עם פירוש בלבי

שלום וברכה,

ברצוני לרכוש ספרים של הרב מקבוצת הספרים עם פירוש הבעש"ט על התורה. ברשותי ספר בראשית (בעש"ט עם פירוש הרב), ואני מחפש ספרים נוספים וכיצד ניתן לרכושם.

תודה וכל טוב.

תשובה:

אינו קיים בשוק, ונצרך תורם על מנת להדפיסו.

מהות הלב ושבעים כוחות הנפש

- א - אני מוצא הרבה סתירות בביאור המושג לב אינני יודע מהו עיקר מהותו, ומה הן ענפים וכו', האם הרב שליט"א יכול להבהיר וליתן קצת מראי מקומות?
ב - היכן בספרי רבותינו ניתן לעיין להבין שבעים כוחות הנפש?

תשובה:

א. הלב נעשה ע"י התפשטות כח הבינה שבמח למקום הגוף, ונעשה שם בריה חדשה - "לב", כ"כ באריז"ל. ומהות הלב, "הכרה". וחיצוניותו "הרגשה", וחיצוניותו הגמורה "התפעלות". ניתן לשמוע מעט בסדרת דע את לבך, ועץ חיים, שער לא, פ"ד, מ"ק.

והבן ששורש הלב - מוחין, הלב "מבין", בינה. וחיצוניותו, "מידות".

ב. נתבאר בסדרת דע את כוחותיך, וישנו ספר של הרב גרינולד תלמיד בעל הקהלות יעקב, בענין שבעים כוחות נפש לגר"א.

האם להתחסן כדרישת מקום העבודה

אשתי עובדת עירייה. הם ביקשו ממנה לחסן קורונה. אשתי בגיל הפוריות. הם גם אמרו שאם היא לא רוצה להתחסן, הם צריכים לבדוק אותה לקורונה פעמיים בשבוע. האם עליה לקחת את החיסון או לא?

תשובה:

אפשר לקחת.

לב טהור ויצר הרע

(א) כתיב "לב טהור ברא לי אלקים" וא"כ למה יש לנו להתפלל "וטהר ליבנו" אם כבר יש לנו לב טהור?

(ב) פעם אמר הרב שבזה"ז צריכים "לב חדש לגמרי", למה צריכים לב חדש ולמה לא סגי בהלב טהור שיש לנו מלידה וכן למה מספיק להתפלל לטהרת לב סתם.

(ג) מה הראי' מאמירת "אלוקי נשמה שנתת בי טהורה היא" שלעולם יש לנו נשמה טהורה אפי' לאחר שחטאנו, אפשר שהנשמה היה טהור רק כשהקב"ה נתנה לנו בתחילה ונטמא הנשמה אח"כ ע"י עבירות.

(ד) האם מותר לאדם להתפלל להקב"ה שיסור ממנו היצה"ר לחטא מסוים, ולבקש מה' "אנא רבש"ע תצילנו מחטא המר, תצילני מיצר הרע הזו, אנא ה' תסיר ותיעקר את היצר הרע הזאת ממני לעולם." כלומר להתפלל לה' לא רק שיתגבר על היצה"ר אלא גם שיעקר ויוסר היצה"ר הזאת לגמרי ממנו כיון שאינו רוצה להכשל עוד בעון מסוים שבו הוא נופל תמיד.

(ה) וכן אדם נולד על משיכה מסוים לעשות עבירה מסוים או שקנה משיכה זו אח"כ או "ע השפעת סביבה או ע"י אופן אחר, האם מותר לו להתפלל שה' יסר מעליו את המשיכה הזו?

תשובה:

א. כתיב לב טהור ברא, ולא ברא, וזהו בקשה, עיין ילק"ש (משלי, רמז תתקנט), ועוד מפרשים.

ב. כנ"ל, זה מה שביקש דוד שיבראו לו לב טהור, לב טהור ברא לי, בריאה חדשה.

ג. טהורה היא משמע בהווה. ופשוטו כי שורשה באצילות שלא יגורך רע.

ד. כן.

ה. כן. וזה חלק מן העבודה להתפלל על כך. ויש שסברו שמותר אולם אינו ראוי.

ו. כי זה עבודתו למעשה בעוה"ז.

סדר בלימוד התורה ובעבודת הנפש

שלום כבוד הרב.

הייתי רוצה לשאול לגבי סדר הלימוד שלי אך תחילה אקדים ואומר שחזרתי בתשובה בערך לפני כ-5 שנים והיום ברוך השם אני לומד בכולל. בתחילת דרכי נתקלתי בשיעורים של הרב וזה פתח בפני עולם חדש וחל בי שינוי עמוק מאד ולמעשה החלטתי לאמץ את הדרך שהרב מתווה באופן מוחלט והיום אני לומד את השיעורים של הרב כסדר ובאופן די אינטנסיבי. לאחרונה יש לי תהיות לגבי חלוקת הזמן שלי, סדר היום שלי מורכב בעיקרון מגמרא בעיון, חומש בעיון עם מפרשים, החלק השלישי מוקדש לשיעורים של הרב ועבודה פנימית. אני משתדל לשלב מתי שאפשר לימוד הלכה, נ"ך ולימוד של המצוות והתפילה בעיון, כמובן שמדובר על סדר יום אידיאלי ולמעשה הזמן קצר והמלאכה מרובה. אני די מתווה לעצמי את הדרך הן בלימוד והן בעבודה הפנימית מתוך רגישות פנימית, התבוננות, תפילה וחיפוש אמת באמת וכמובן בהתבסס על הדרך שהרב מתווה בשיעורים. מעולם לא מצאתי ולא התחברתי ממש לאף קהילה או רב מלבד כבוד הרב שליט"א אז אין לי כל כח עם מי להתייעץ לגבי העניין.

למעשה השאלה שלי האם להקדיש יותר זמן ללימוד תורה על חשבון לימוד הפנימיות ועבודת הנפש? כמו כן האם עדיף להשקיע יותר זמן בלימוד גמרא על חשבון לימוד של חומש? והאם העובדה שדרכי בלימוד ובעבודה הפנימית מתגבשת בעיקר מתוך עצמי ולפי השכלתי מהשיעורים של הרב ולא על ידי ליווי צמוד יותר של רב היא בעייתית? תודה.

תשובה:

ראוי ב' סדרים לעסוק בסוגיות הש"ס וההלכה, וסדר נוסף לכל שאר החלקים הנצרכים.

ודאי שרצוי למצוא אישיות שמכירה אותך באופן פרטני וקרובה לייעץ לך לפי אופי נפשך. אולם כאשר עדיין אינו נמצא יש להתפלל לפניו ית"ש, ואם אפשר לבכות על כך, ולקבל החלטות מתוך שיקול דעת מרובה.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

לכירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571